

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜICHEL MORPHY

Ο ΚΑΪΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

—Ναι, ίσως!... άπάντησε ο Ροβέρτος... Έχασα λίγο τις καλές μου συνήθειες και δεν μιλούμε πια για το θρησκευτικό ζήτημα, άγαπημένη μου.

—Δεν υπάρχει καμιά άνάγκη! είπε η Ίσαβέλλα. Έχουμε την άγάπη μας. Όμολογώ πως αυτό είναι το πάλν για μένα. Κι εσύ;

—Ω! δεν μπορώ να τό πώ αυτό, φίλε μου... Κι εσύ δεν πρέπει να τό λές... Είμε μια προσβολή κατά τό Θεού... Ίσαβέλλα μου, είσαι λοιπόν τόσο μακριά άπ' αυτόν;

Και προσπάθησε να διαβάσει τή σκέψη της μέσα στα μάτια της, πού καρφώνοντοσσαν έπάνω του και τόν πλημύριζαν με μιά μεθυστική χαρά.

—Νομίζω, ναί... άπάντησε η Ίσαβέλλα. Βλέπεις, είμαι ελπιρκινής... Μησικακείς γι' αυτό έναντίον μου;

—Μά μησικακίως έναντίον σου ;... «Ω! όχι!... Ποτέ!... Μά αυτό είν' ένας μεγάλος πόνος για μένα... Έλπίζω τόσο να σέ ξαναφέρω κοντά στό Θεό!

—Φτωχέ μου φίλε! Είμαι άπεριγραπτα θλιμμένη γι' αυτό πού μου λές... «Ότε όλη η άγάπη μου δεν σοφ φτάνει:

Έπρόφερε αυτά τά λόγια με φωνή πολύ σιγανή πού έτρεμε. Δάκρυα κύλησαν άπ' τά μάτια της κι' ο Ροβέρτος τήν ένωισε ν' ανατριχιάζή κοντά του.

Τήν έσφιξε με πάθος στήν άγκαλιά του και φώναξε:

—Τί λές, άγάπη μου; Τί σκέφτεσαι; Έσύ, η εύτυχία μου! *Η ζωή μου!...

—Ω! πέστο άκόμα αυτό! Πές μου ότι είμαι η ζωή σου κι' ότι μ' άγαπάς... ότι μ' άγαπάς πάνω άπ' όλα!...

—Ναι, είσαι η ζωή μου και σ' άγαπώ!

—Πάνω άπ' όλα;

Ανάλαφα δάκρυα έτρεμαν στις άκροβλεφαρίδες της και κυλούσαν άπάνω στα μάγουλά της. Ο Ροβέρτος τή φίλησε τρελλά στό στόμα και άπάντησε άδιότακτα:

—Ναι, πάνω άπ' όλα!

*Όταν τήν επόμενη Κυριακή, ο Ροβέρτος κι' η γυναίκα του πήγαν να γευματίουν στό σπίτι τών Βιλάν, βρήκαν εκεί τόν άθθα Τρεμάρ, πού τόν είχε προσκαλέσει η θεία του. Ο νεαρός ίερεύς, έπειτ' από τίς πρώτες λέξεις πού άλλάξαν, ρώτησε τό Ροβέρτο:

—Δεν έπήγες λοιπόν να δής τόν έτοιμοθάνατο γέρο Ρολάν; Ο Ροβέρτος άπάντησε μ' έναν έλαφρό στεναγμό, πού δεν έξφυγε από τόν εζάδελφό του.

—Όχι, μού ήταν άδύνατον. Και πότε πέθανε;

—Τήν ίδια μέρα. Διετήρησε ως τό τέλος τίς αισθήσεις του και σέ περίμενε ως τήν τελευταία του στιγμή ο φτωχός, εύτυχισμένος με τή χαρά της προσδοκίας σου. Τόν άκουσα πού έλεγε λίγο πριν πεθάνει: «Δέν θάρθω... Μά έξχασε!» Και έκλαιγε...

Τό πρόσωπο του Ροβέρτου άνατριχίασε έλαφρά.

—Αυτούμαι πολύ... Μά δεν μπορούσα...

Η φωνή του δεν ήταν σταθερά και τό βλέμμα του είχε θολώσει λίγο.

Η κ. Βιλάν, η οποία μπήκε εκείνη τή στιγμή στό σαλόνι, ρώτησε τό Ροβέρτο και τήν Ίσαβέλλα:

—Μά δεν πήγατε σήμερα στή λειτουργία; Έψαξα στή εκκλησία να σάς θρώ, μά δεν σας είδα πουθενά.

—Πράγματι, δεν πήγαμε, μαμά. Η Ίσαβέλλα άργησε να έ-

τοισαστή κι' εγώ τήν περίμενα. Μά τή στιγμή πού έτοιμαζόμαστε να ξεκινήσουμε, άντελήφθημ' ότι τήν ώρα εκείνη η εκκλησία θά σχόλαζε πια.

Τότε η Ίσαβέλλα, άπειθυνομένη προς τόν άθθα Τρεμάρ, τόν ρώτησε με μιά σοβαρή γαλήνη:

—Είμε σοβαρό άμάρτημα τό ότι δεν πήγαμε στήν εκκλησία, εζάδελφέ μου;

Ένα χαμόγελο μισάνοιγε τά χείλη της. Χρειάζονταν όλη η διαπεραστική προσοχή του ίερέως, για ν' άντιληφθή όλη τή θριαυτευτική ειρωνεία πού έκλειναν τά λόγια της και τό χαμόγελό της.

Ο άθθα Τρεμάρ άπάντησε με μιά ψυχρή γαλήνη:

—Ναι, όταν αυτό γίνεται έν επιγνώσει, χωρίς σοβαρούς λόγους...

—Ω! δεν τό κάναμε έπίτηδες! Κουβεντιάζαμε και εζάσαμε κι' οι δύο μας τήν ώρα! Ξεχνούμε πάντα τήν ώρα, όταν κουβεντιάζουμε...

Και γέλασε πρόσχαρα, κυττάζοντας τό σύζυγο της. Μιά μικρή στενοχώρια ζωγραφιζόταν στό πρόσωπο του Ροβέρτος. Είχε συναισθήσει τής έκπληξως αυτή τών θρησκευτικών καθηκόντων του, τά όποια με τόση αύστηρότητα τηρούσε άλλοτε.

—Στενοχωρήθηκα πολύ γι' αυτό, ψιθύρισε ο Ροβέρτος. Μά ήταν πια άδύνατο να τό έπανορθώσω.

Ο ίερεύς κι' η μητέρα του ένωισαν κάποια στενοχώρια στόν τόνο της φωνής του νέου. Κατάλαβαν ότι η Ίσαβέλλα είχε κομήσει πάλι τίς ρυτίδες πού είχαν άρχισεί να ξετυνούν στήν ψυχή του συζύγου της.

«Επειτ' από δεκαπέντε μέρες, οι δύο νέοι σύζυγοι έγκατέλειψαν τό «Σπίτι με τίς Πασχαλιές». Πήγαν να περάσουν τό υπόλοιπο καλοκαίρι σέ μιά πλάζ της Βρετανίας, γιατί, όπως έλεγε τόν κλίμα τού Άνζου έθλασπε τήν Ίσαβέλλα.

Η κ. Βιλάν δεν μπόρεσε να δη τό γυιό της παρά μιά στιγμή. Δείχτηκε πολύ στοργικός άπέναντί της, μά δεν είχε πια τήν περασμένη του διαχυσί, πού τόν έκανε τόσο με τήν ψυχή τής μητέρας του. Η κ. Βιλάν τού είπε με μιά σοβαρή τρυφερότητα:

—Είμαι πολύ λυπημένη, πού σέ έλέπω να φεύγης τόσο γρήγορα. Είχες άνάγκη ν' άναπνεύσης πολύ καιρό άκόμα τόν άέρα τού τόπου πού γεννήθηκες. Τό Παρίσι σέ άλλάξε τόσο, Ροβέρτε

Έλεγε Παρίσι, μά ένα άλλο όνομα ήταν στα χείλη της.

Ο Ροβέρτος έκανε μιά κίνησι διαμαρτυρίας.

—Μά όχι, μαμά! είπε. Τί ίδέα!

Η κ. Βιλάν κούνησε τό κεφάλι της και τόν κύτταζε συλλογιόμενη. Ο Ροβέρτος χαμογέλασε κάπως στενοχώρια κι' έσκυμε για νά τή φίληση.

—Είμαι πάντα ο Ροβέρτος σας! είπε. Και σάς άγαπώ τόσο!

Η μητέρα του πέρασε τό χέρι της γύρω στόν ώμο του και τόν τράβηξε κοντά της:

—Μή λησμονής ποτέ ότι σοφ έμαθα: ο Θεός πρέπει να ύπηρετείται πριν άπ' όλα και να λατρεύεται πάνω άπ' όλα.

Τόν ένωισε ν' ανατριχιάζει και είδε πως γύρισε άλλο τό βλέμμα του. «Επειτα τόν άκουσε να έπανολαμβάνη με φωνή άλλαγμένη:

—Γίανω άπ' όλα!.. Ναι, τό ξέρω!

Ξέφυγε άργά από τήν άγκαλιά της και πρόσθεσε, χωρίς να

Τήν έσφιξε με πάθος στήν άγκαλιά του...

κυτάζης τή μητέρα του :

—Μην άησυχείτε για μένα, μαμά! Είμαι πολύ εύτυχιαμένος!...

XIV

Κατά τά μέσα Νοεμβρίου, ή 'Ισαβέλλα έφερε στον κόσμο ένα κοριτσάκι. Έδειχνε παντοσε μια χαρά πολυ μετρία, με την ιδέα πως θα γινόταν μητέρα. Η έπιτυχία του νεου έργου του Ροβέρτου, που έλεγετο την ιοία έσοχη, φάνηκε να της προκαλεί πολυ μεγαλειότερη χαρά απ' αυτή τή γέννησι. Τό παιοι το εμπιστευθήκαν σε μια λαμπρα παρμανια. Η 'Ισαβέλλα άγρυπνοσε μόνη τής κάθε μέρα στην καλή έφαρμογή όλων τών κανόνων τής υγιεινής. Έτσι μπορούσε να βρισκείται πάντα κοντά στο σύζυγο της και να μη τον αφήνει ποτέ μόνο.

Η κ. Βιλάν, όταν έλαθε το εργο του γιοιού της, του έστειλε τήν ακόλουθη άπάντησι, στην οποία ο σταθερος γραφικός χαρακτήρ της ετρεμε λιγο :

«Βόηθα στο έργο σου σελίδες αξιοσημειώτες. Μά υπάχουν και άλλες, που δεν ν' άρεσαν και ν' έκαναν να υποπέφω, γιατί τις έγραψες έσω. Μιά μεταβολή γίνεται στην ψυχή σου, παιδί μου ! Πρόσεχε ! Αυτό το βιβλίο δεν είνε αξιο ενός ποσοι άλλος έσοι. Σύνελλε και δώσε μας ένα από τά έργα, που έδειχναν πως θα γράφης το πρώτο σου βιβλίο. Σύνολοισον το κακό, που μπορεί να κάνης ν' ένα έργο σαν αυτό, που ν' άρχαίη άνασταίνονται τόσα τεχνικά με τά άνθη. Θυμίσου τις διαδασίες τών εκπαιδευτών σου και τής μητέρας σου.

Όταν ο Ροβέρτος διάβασε αυτή τήν έπιστολή, βροκόταν στο γραφείο του μαζί με τήν 'Ισαβέλλα. Η νέα γυναικα άνοιξε εκείνη τήν στιγμή συγχαρητήρια γράμματα, σταλμένα στο νεαρό συγγραφέα, ο οποίος είχε γίνει με μιάς ένδοξης. Συγχρόνως, με τήν άκρη του ματιού της, κύτταζε το σύζυγο της. Είχε χλωμαίους έλαφρά και ή έπιστολή τής μητέρας έτρεμε στα δάχτυλα. Χωρίς να πη λέξι, τήν απόθεσε στο γραφείο μπροστά του.

—Η μητέρα σου σου γράφει τιποτε δυσάρεστο ; τόν ρώτησε ή 'Ισαβέλλα, βάζοντας το χέρι της στον ώμο του και κυτάζοντάς του με τρυφερότητα.

—Ναι... Καί 'πως έχει δικήνη!

Με το έλευθερο χέρι της, ή νέα γυναικα πήρε το γράμμα. Του έριξε μιά ματιά κι' άρχισε να της εφέγγη ένα περιπαικτικό γέλιο.

—Έξοχα! έπτε. Φταχέ μου φίλε, ή οικογένειά σου σε βαυβαλόησε άσχημα... Κι' όλα αυτά, για μερικες άθδες τολμηρότητες, που δίνουν τόν τόνο στο εργο σου. Η μητέρα σου είνε μια θαυμάσια γυναικα, μά έχει άπίστευτες προλήψεις. Καί το κακό είνε ότι θέλει να σου τις επιβάλει και σένα...

Ο Ροβέρτος τή διεκοψε ζωηρά:

—Η μητέρα μου είνε μια υπέροχη χριστιανή. Είχα πάντοτε εμπιστοσύνη στην όρθότητα τής κρίσεώς της και στη διαύγεια τής άντιληψέας της.

—Είμαι άπολύτως τής γνώμης σου. Μά ή προλήψεις της τής κάνουν να βλέπει το κακό εκεί που δεν υπάρχει, όπως στο έργο σου...

—Και όμως, Μπέλλα, υπάρχουν σ' αυτό μερικά πράγματα που δεν θα έπρεπε να υπάρχουν. Ξέρεις, δεν ήθελα να τ' αφήσω... Μά έσοι έπιμενες...

—Και έκανα καλά. Ήταν άπαραίτητα! Νά, διάβασε αυτά έδώ. Αυτές ή σελίδες, για τίς όποιες μιλάς, είνε ακριβώς εκείνες, που ή κριτική και οι ματρί τής φιλολογίας τής άποκαλούν άριστοεργηματικές—αυτές που συντέλεσαν στο θρίαμβό σου...

Και άρχισε να διαβάζη στο Ροβέρτο άποσπάσματα κριτικών, με τή γλυκειά κι' άρμονική φωνή της. Η μείη ανέβαινε στο κεφάλι του νεου συγγραφέως. Καί, μέσα σ' αυτή, εσχασε τήν έπιστολή τής μητέρας του, ή όποια χάθηκε στα δάχτυλα τής 'Ισαβέλλας. Η νέα γυναικα του έπτε τέλος :

—Νά πως σ' έκτιμούν. Ένα μέλλον θαυμαστό άνοίγεται μπροστά σου. Το έχω μαντέψει κάτι άπ' τήν αξιολάτρευτη και παιδιδαστική μυστικοπάθεια του ποίωτου σου βιβλίου.

Ο γεμάτος πάθος ένθουσιασμός της, γεννούσε στο Ροβέρτο μια περήφανη χαρά, έρέθιζε σ' αυτόν φιλοδοξίες άγνωστες από καιρό κι' έβδιωχνε μακριά όλες τις άμφιβολίες, όλες τις άνη-

συχίες. Ναι, ή μητέρα του ήτον υπερβολική. Τά πιο έξαιρετικά και φημισμένα πνεύματα τής Γαλλίας εξέθειάζαν τις σελίδες που εκείνη άπεδοκίμαζε. Η 'Ισαβέλλα είχε δικήνη, κατηγορώντας τις προλήψεις τής κ. Βιλάν, ή όποιες τήν έκαναν να είνε περιορισμένη στις κρίσεις της.

Καθώς σηκώνόντουσαν κι' οι δυο για να πάνε στην τραπεζαρία, ο Ροβέρτος ρώτησε :

—Πού είνε το γράμμα τής μητέρας μου ;

—Η 'Ισαβέλλα τρασθήχηκε έλαφρά πίσω κι' έδειξε έπάνω στον τάπητα ένα τσαλακωμένο χαρτί, ξεσοκισμένο, πατημένο.

—Μου φαίνεται πως είνε αυτό! έπτε. Δεν έπρόσεξα! 'Ηθέλες να το φυλάξης ;

—Όχι, είνε περιττόν... Μά δεν θα έπρεπε να πέση στα χέρια τών ύπηρετών...

—Ω! Έτσι όπως είνε τώρα, δεν θα μπορούσαν να διαβάσουν τίποτε.

Ένα χαμόγελο μισάνοιξε έλαφρά στα χείλη τής νέας γυναικος και τά μάτια της πήραν μιά θριαυθευτική έκφρασι. Έπτε γαλήνια :

—Ρίχ' το στο καλάθι... Η Ζάν θα το πάρη σε λίγο...

Με μιά κίνηση μηχανική, ο Ροβέρτος έσπρωψε προς το καλάθι με το πόδι μαζί μ' άλλα τσαλακωμένα χαρτιά, σκόρπια άπ' τώον στον τάπητα, κι' αυτό που ήταν ή έπιστολή τής μητέρας του.

***

Η κόρη του Ροβέρτου και τής 'Ισαβέλλας βαφτίστηκε κατά το τέλος Δεκεμβρίου με τένοια τής γιαγιάς της, Μάρθα. Η κ. Βιλάν, ή όποια πήγε τότε στο Παρίσι για μερικες ήμέρες, ήταν ή άδιάδοχος της. Είχε γεράσει λιγο, ή ουτίδες της φαινότουσαν περισσότερο και το φως τών ματιών της θλόταν από μιά βαθεία μελαγχολία. Η ήθική μεταβολή του γιοιού της, τήν κρατούσε σε μιά κατάρτασι διαρκούς άγανακτίας. Ξασθλέποντάς τον, ένιωσε ένα δυνατό έσωτερικό κλονισμό. Η φυσιογνωμία του, ή στάσις του, τήν έκαναν να μαντέψη ότι ήται τώρα πολυ μακριά άπ' αυτήν, ότι ή ψυχές τους δεν θα ενασσαναντιότουσαν πεία.

Αυτή ή έντύπωσις της έπιβεβαιώθηκε τις ακόλουθες ήμέρες. Άντελήθησε τις όποια τής κάποια στενωχώρια μπροστά της, που τότε έκανε λιγο ψυχρό άπέναντι της και τή θέλησι του ν' άποφύγη κάθε έξηγήσι. Έξ άλλου, τόν έβλεπε έλαχιστα. Η 'Ισαβέλλα κι' αυτός έκαναν τώρα μιά ζωή πολυ κοσμική, εκτός από τις ώρες τις άφιερωμένες στην εργασία. Ένδοξος πεία, ο Ροβέρτος είχε γίνει περιζήτητος και τά πιο σόνυτ σαλόνια διαφισηθότουσαν τήν παρουσία του. Η 'Ισαβέλλα, που και πριν όλο, τήν θαύμαζαν, έβλεπε τώρα, ως σύζυγος του, ένδόξου συγγραφέως, να τήν περιστοιχίζου νεοί άριστοκρατικοί κύκλοι θαυμαστών, τους όποιους έρέθιζε με τή ραφινάτη κοκεταρία της, τήν όποια ήξερε κι' έκρυβε κάτω από μιά χαριτωμένη έπιφυλακτικότητα.

Ο Ροβέρτος τή φιλοσε τρελλά.

Έτσι, ο Ροβέρτος, στο σπίτι του και έξω, ζούσε σε μιά διαρκή μείη. Δεν του έμενε πεία καιρός για να νιώθη τύψεις. Μόνο ή παρουσία τής μητέρας του, ετύπησε σ' αυτόν μια έντύπωσι δυσάρεστη, τήν όποια όμως κατάρθωνε να κατακινά.

Μόνος του τώρα, χωρίς ν' αναμινύεται ή 'Ισαβέλλα, άπέφευγε να συναντάται συχνά με τήν μητέρα του.

Μιά μέρα, ή κ. Βιλάν θέλησε να του μλήση για το νέο του εργο. Μά ο Ροβέρτος τή σταμάτησε από τις πρώτες λέξεις.

—Άγαπητή μου μητέρα, τής έπτε. Δεν έχουμε τις ίδιες άντιληψεις σ' αυτό το ζήτημα. Γιατί να συζητούμε ;... Άς τ' αφήσουμε αυτό...

—Όχι, γιατί, πρέπει να σου πω τήν άντιληψή μου, που είνε και ή άντιληψή του πατέρα σου και του άδελφου σου Φίλιππου και του εξαδέλφου σου άδβδ Τρεμάρ και όλων τών άληθινών πιστών. Το βιβλίο σου έχει μέρη κακά, Ροβέρτε.

—Μου το γράφατε αυτό! άπάντησε ξερά ο νέος. Μά δεν είνε αυτή ή γνώμη μου. Δεν μπορεί να εύχαριστή κανεις όλο τόν κόσμο, μαμά.

Η κ. Βιλάν τόν κύτταζε έκπληκτη και πονεμένη.

(Άκολουθεί)

